

יציאת שבת
5.42

כנית שבת
4.40

מיכאל יצחק מלך ואברהם פולדמן הי"ד

פרשת בא, שבט תשע"ג שנה שלושים וארבע, גלון מס' 15

גלוון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

קידוש הלבנה כSAMPLE

ערב צאתם מצרים - ערט הטומאה, לזרק קבלת התורה - מוקור הקדושה טמן לפני הפיכתם מעבדים לבני חורין, מצוים בני ישראל במצוות המשיחית הראשונה בטור עם יב. מ: "וַיְהִי אֶתְזָבֵחַ לְבָם רָאשׁ חֲדִשים, וְאֶתְזָבֵחַ לְבָם לְקַצְבֵּשׁ".
לאורו, הבחירה במצוות ראשונה זוока במצוות זאת מכל מתריג המצאות שמצוות להם לשראל, שאותה זיהו ורבותיט בקיוש המצאה והוחיש, נראית מקנית ותמורה. האין בנמנאי מצאות משמעויותיו יותר, בעלות רודם וDEPTH מזינה, גדורות יותר, שבין יכול היה הקביה לחזור במצוות הראשונה לעמו בחירותיו. יתכן, שהתשובה לכך רמזה במלילה "לְבָם" העוטה פעמים בפסוק הילל, וקצבָה על קידוש החדש. ונדע, אף במצוות ארבעת המינים, ביום הראשון של חג קצובות, נאמר (ויקרא כג, ט): "וַיְקַצְבֵּשׁ לְבָם", ועל כך חדש ורבותיט (גמי) סוכה מב. ב: ספרא, אמור, יב' וуд': "שנתה לא קיימה ביום אחד ואחד, לְבָם - מִשְׁלָמָם". לפי זה, אכן, אף מצואה זאת של קידוש החדש היא של כל אחד נאיתן.

נראה לנו, איטא, כי במצוות זאת של קידוש החדש טמן מסר עמוק וצפונה הדרכה משמעותית, שבגימן נברורה וחוקאה היא הייתה במצוות הראשונה שנאמנה לם ישראלי עד בהיותו למצרים. כשם שקבנה מתחדשת מידי קידוש וכפי שהחודש מתארח בכל יות, כך מצופה מעם ישראל ציבור ומכל אחד מפרטיו ייחיך, להתחדש בכל עת מחדש, לעבדת הבורא ולקיים מצאות תורתו.
טאמר בטורו: "לְשִׁמְרֹן אֶת מִצּוֹת הַיּוֹם וְאֶת קָצְבֵּשׁ אֲשֶׁר אָגַכְתָּ קָצְבֵּשׁ יּוֹם, לְטוֹבָן" (דברים ז, ז) – ופרשו רמב"נ: "בְּכָל יּוֹם יוֹהֵי בְּעֵינָךְ"
בחו"שים (ספרי, טט) וכו': "ילמודך, שביבה תורה על למדך בכל ים ווּמָ, כוּם שְׂעִירָה מִזְרָחָה סְנִינוּ" (גמי ברכות טט).
מספדים על הרבי מקוץק, שעבורם ימי, נוג תכופת להסתגר בחדרו ולהתCOND עס קעו. על אף זאת, מידי פעעם יצא אל תלמידיו ושולמים: מה החודש למתהן כאן בימי האחוריונים? והה אם היה עונה אותו התלמיד, שבימים אלה לא למד איזה דבר חדש, אלא דיעו היה לו מכך, היה הרבי גער בר. אי אפשר לבני המודח באח קידושי (גמי ברכות ג, א) וקצתו מחוץ לחיש תורתו אצל רב אחר.
ארון הקודש שעשה בצלאל במדבר, היה אמן מצפה בזוהר אך עשי מעז או, ולא בכדי. כן התורה, שעתונה הייתה בארון הקודש – אינה ביחס לתמידי ובהתהנות רציפה. אך, שיש שיט צמ"ה – והאי חולה הוא וימות במויה. כן התורה, שעתונה הייתה בארון הקודש – איןינה קופואה ונירחות, אלא היה ונירח, צמחות וגדלה, לא רק עמר עם ישראלי כלל אלא עמר כל אחד מבני ישראל בפרט.
"וַיְהִי אֶתְזָבֵחַ לְבָם" – מישלטם, ייאשון הוא לְבָם – מישלטם. עמד משה רבינו ומצווה לכל אחד מאיינו: אל תעשה את המצאות אך כריטואל כרוני וכחך אחים מפלקה, שאין זולג מל הרגל הממעון ואין לך שונאת גזהלה מן השגורה המשמשה. רצנים לדעת, מהי הדרך העולה "בית אל"? מהו הנטייה הרاري לאחוב ה-ח' – חי כמושג המתחדשת וכען החודש המתCOND!! עשו את המצאות בכל יומם ויום בחרוגשות, כאילו הן כתעת חדשות וארונות עזיק!! רח' לם ושלכם!!

במוצאי שבת זאת, נקדש את החודש ונבט בה בלבנה. יהי רצון, שלמד מן הלבנה את סוד ההתחדשות וכן החודש את קוד החותקשות, "הישן יתחדש והחדש יתקדש" (יאגוזת הראייה-א, ירושלים תשכ"ב עמי ריד), ותהיינה מצוחתינו בעיננו בכל עת ועת שעשה אותן כאילו הן חדשות.
הר' דוד גיל

**גלוון זה מוקדש ע"י הרב אברהם פוס וועילתו שייחו
לע"ג החותנת, האם, מורת הענטשא שורץ ע"ה בת ר' יצחק יעקב הלוי ז"ל
נלב"ע י"ד בשבט תשע"א**

כמו כן, מוקדש גלוון זה לע"ג מורת טעידה יקנעה ע"ה בת ר' משה ז"ל, נלב"ע כי בטבת תשע"ג

לע"ג מורת רותי גולדמן ע"ה בת מרסל חוליטי סימון שיבולדחט"א
במלאת עשר שנים לפטירתה, נלב"ע י"ב בשבט תשס"א
נתקבלה אף תרומה מאה ר' יצחק רוטפלד נ"י
לע"ג אביו, ר' ברוך ביש שמואל רוטפלד ז"ל, נלב"ע ח' בשבט תשמ"ה
תנצב"ה

לוח מודעות/עורך: נפתלי יערי

הגיע הזמן לקיים את זברוי ה' לאברהם:
"וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָּדוֹלָה"

בימים אלה, כאשר ריח הגאותה עומד באוויר, פנה הקב"ה למשה ואמר לו: "זֶבַר נָא בְּאַזְנֵי הָעָם, וַיָּשָׁלֹא אִישׁ מִתְּאַת רַעֲהֹן וְאֶשְׁתָּא מִתְּאַת רַעֲתָה בְּלִי כְּסֻרִי זָהָב".

הידיעה שהגיעה למערכת, עורה תהミה: מה צורך יש בלשון הבקשה ממשה, הרי יכול היה הקב"ה לשוב ציווי פשוט?

בשאלה שהחפינו לפרשנו רבי ינאי, השיב, שלשון הבקשה נבע מרצון של הקב"ה לקיים הבחתתו לאברהם, ברית בין הבתרים. בלשונו של רבי ינאי:

"בבקשה מפָנָה, לֹא אָמַר לְהָם לְיִשְׂרָאֵל, בְּבַקְשָׁה מִמְצָרִים, בְּלִי כְּסֻרִי זָהָב, כִּי שָׁלָא מְשָׁלָמָם עַבְדָּוּ וְעַנוּ אֶתְכֶם" – קיים בהם, יאורי כן יצאו ברכש גולן – לא קיים בהם.

בזיהוי לאלהוי מצרים: הכבשים נקשרו לברעי המיטה

כידוע, נצטו בני ישראל במצרים, לऋת "אייש שעלה לבית אבות, שוה לביתה". בזיהוי שהקרבת קרבן הפסח, היא ב-ב"ד בין העربים, נצטו בני ישראל. והיה לנכム למשמות, עד ארבעה עשר יומם לחיש".
לדברי פרשנאים, קשרו בני הכבשים שנעדו לקרבן לברעי מיטותיהם. הכבשים נחשבים במצרים לאלהות, כמו שאמר משה: "וַיַּנְזַבֵּת תֹּועֵבת מצרים". קשירת הכבשים לברעי המיטה, סימלה את עליונות הקב"ה, המגן על ישראל ונוחשה לבודין רב לאלהוי מצרים.

דרש דריש

מהמדדש לפרשת בא

שמות רב-בא, פרשה טו, ב – "הַחְזֵשׁ הַזָּה לְכָס" – אמרו מלאכי הרשות לפני הקדוש ברוך הוא: רבנן העולם, אמרתי אתה עשו את המעודות? אמר להם: אני ואתם מסכים על מה שישישראל גומרין ומעברין את השנה, שנאמר (תהלים נ, ז): "אָקְרָא לְאַלְקִים עַלְיוֹן, לְאַ-גּוֹמֵר עַלְיִ". וכן הוא אומר (ויקרא כג, ד): "אֶלְהָ מָזְדִּי הַיּוֹם קָרְבָּנָי קָדֵשׁ, אשר תָּקְרֹא אֶתְכֶם" – אוכס בינו בזמנם בין שלא במקם, אין לי מועדות אלא אלו. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: לשערר היה בקד"י, שנאמר (תהלים קד, יט): "עַשְ׈ה יְרֵחַ לְמַעֲדִים", אבל מכאן נאילך הרי מסורת בקד"ם, ברשותכם, אם אמרתם הן, הן. אם אמרתם לאו, מכל מקום יהיה "הַחְזֵשׁ הַזָּה לְכָס". ולא עוד, אלא אם פקשתם ל度过 את השנה, הריני משלים עפ"ם, לך בזיהוי: "הַחְזֵשׁ הַזָּה לְכָס".

לקוראים: מארמים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חברי המערכת: הרב אברהם פוס, משה רוט, נפתלי יערי, יהודה מליק
העירכה בסיו"ע ארכוי כול "ז' ברודמן" לילמודי הוראה ודיניות, בית ספריא, רחובות

טלפון: 08-9412048

אתרנו באינטרנט: www.pirsuma.com/siach

הדף: דפוס ש.ה. רחובות טל. 08-9475106

מכת החושך

מכת החושך באה אחריו מכת הארכבה, שום הוא: "וַיַּכְסֵ אֶת עֵין כָּל הָאָזָן וַיִּחַשֵּׁךְ הָאָרֶץ..." (י', טו). למה חשוב להזכיר זאת, הרי זה לא היה עיקור הנטק, שהביבאה מכה הארכבה?! התשובה לכך, בהמשך, מכת החושך החשיכה את מצרים לשולחה (או ששה, כדעת ר' שי' ימים, והוא גורמה לפערעה לומר: "לֹכֶד עֲבֹדוּ אֶת הָרָק תְּאַקְסֵם וְבְקָרְסֵם צַצֵּם, וְסַפְקָסֵם לְךָ עֲפָקָסֵם" (שם, פסוק כד). מוה גומם ליהיכנע יותר מבעבר? להלן ביבי. אך לפניו שעוסק במחות המכבה ומורתה, הבנה רואה כמה דעתות באשר למכה עצמה: לדעתו של האבן עזריא, היה זה ערפל כבד מאד, כמו זה שינתן לראות באין הים. הוא מעד על עצמו, שנטקל בערפל כהה, שנמנע מכמו החלוטין לראות את הסביבה. וחוקרים בני זמנו סבורים, שהיה זה אבק מחר געש מתפרק, וזה אכן משלחו של ימייש השך" (שם, פסוק כא). יש אומרים, שהייה זה ליקוי חמה ארוך, או סופות חול קשות, המתאימות לאיזורי הרוחבים של המדדיות שבסביבות מצרים.

אך מה הייתה כוונת הקב"ה במכה זו? לשם כך צריך לדעת, שבמצרים הקדומות היה אל בשם "ירע'", שהוא אחריא על המשמש, וגם על הממלוכה ובירותה. הבניין "פרעה", למלי מצרים, פירשו: ביטו של "ירע'", אל המשמש. והנה, במכה זו, מראה הקב"ה את עלויותו על החליל המצרי, שאיתו יכול "להפצעיל" את המשמש לטוטם מאמיini. עד כה, הוא לא הקן על הממלכה משאר המכובות, אבל עתה, גם על המשמש אינו יכול להגיח?! זה כבר יותר מזק...).

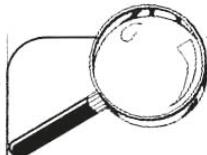
"בדבר או בחרב"

"ויאמר ה' אל משה: בא אל פרעה, כי אני הקב"ה את לְבָבֶךָ וְאַתָּה לְבָבֵדְךָ" (י', א'). שאלת נטילת הבחירה החופשית מפורעת, העסיקה רבים. מפורומים דברי הרמב"ם (הלוות תשובה פ"ז, ה"ג) שאומר, שכעוש על כך שפרעה יתע לשישראל הגרים בארץ, נתן הדין למנוע מעוות את התשובה. ואפ"נ דומה, הרמב"ם (א, ג) מסביר, שהשתמש המכות והראשות פרעה הכביד את לב עצמו, וכעונש על כך, במכות הבאות הקב"ה כבר הכביד את לם. דברי הרמב"ם עולים בקנה אחד עם הפסוקים, שכן רק החל מהמכה השישית - מכת שחין, נאמר שה' מחק את לב פרעה. האם זה מקרים, שהקב"ה י'יוכה" לפרקתו ודוקא חמיש מכות, ולאחר מכת ז' בחר החלטת להכבד את לב פרעה? או שאלוי טמון בה עומק נסphen.

כדי להציגו כיוון לתשובה, נבחן תחילת המשפט שאמור מונה ואותו לפרט, במפנהו הראשון. כך הם אמורים לפרט (ה, י): **עליה נא** דרך שלשות ימים במדבר ווועבה לה' אלקינו, פן **יפגענו בזבוב או בזבוב'**. רשי' (שם) מסביר: **"פֶּתַח גָּעֵץ"** היינו צריכים לומר: אלא, שהליך כבוד למלכות. גם ביהודה של

איתי וויס

חטף לנער

כל דברי התורה הזאת", אין לה ולא כלום עם התפיסה הגויהית, שנותרד האל מוחשבת מההוויה הימויית והמושחתית.

תורת ה', אינה משוחרר מעתוק מהי הימים עצם: "יתגבור אראי לumed בוקר לעבות ברואו, שיהיא הוא מעורר השחר" שיע' או"ח א). מוחשמת הביקור ווד לקריאת שמע על המטה בברכות ה, א - תהילים לא, ז: "בזק אפקיד רוחו, פקית אותני ה אל אמרת". מרגע הלידה ועד לרגע פטירתו מן העולם, האדם מישראל מוקף במצוות המלאות אותו על כל צעד ושלב עבדות י' אינה "נכס", אינה ארוע חד-פעמי. אינה הליכה לבית היראה נאכזם או נאכזב לאנרכם או נאכזב מאנרכיהם

אין זה יוכה בון משה ואחרון מחד ופרעה מאידך, אין זו חתמכחות, אלה שמי תפסות עולם מנוגדות שתהום פוערה בינוין, המשכה של תפיסת העולם היהודית, במצוות הפסח ייב...
-ב-): "עפָרֹן אל כל עדת ישראל לאםך: בעשׂו ליה שׂבֵץ הזה, ויקחו לחם איש שׂה לביית אַבְתָּשׁוֹ לְקִיָּת. ואם ימַעַט הבֵית מִזְבֵּחַ מִשְׁנָה, איש לְפִי אַלְלוֹ לְלִקְחָה הוּא וְשָׁכַן הַקָּרְבָּן אֲלֵיכֶם בְּמִכְסָת נְפָשָׁת, איש לְפִי תְּלַכֵּד עַל הַשָּׁה". המשחה - הנערן הבטייש של החומרה - כולל, משותפת במצוות. "בְּמִעְרֵנוּ וּבְקִיעֵינוּ".

"בְּנֵעֶרִינוּ וּבְזָקְנִינוּ"

"וַיַּשְׁכַּב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַחֲרָיו אֶל פְּעוֹה נִיאָמָר אֱלֹהִים: 'לְכָךְ
עַבְדֹו אֶת דֵּין אֱלֹקֶיכם, מַיְ נִמְיָה הַלְּכָלִיכָם?' וַיַּאֲكָרֶר מֹשֶׁה: בְּגָעָרִיעַ
וּבְזָקְנִיעַ נֶלֶךְ, בְּבָנִיעַ וּבְבָנִיתָנוּ, בְּצָאִינָה וּבְבָנִירָה נֶלֶךְ, כִּי חֹג הַלְּעָן.
וַיַּאֲמַר אֱלֹהִים: יִהְיֶה קָרְבָּן הַעֲפָקָם כַּאֲשֶׁר אָשָׁלַח אֶתְכֶם וְאֶת טַפְּכֶם,
רְאוּ כִּי רָעוֹה נֶדֶן נִינְכָם. לֹא כָּן, לְכָךְ נָא הַגְּרִיבָה וְעַבְדוּ אֶת הָיִרְאָה
אֲתָּה אַתָּם מְבָקְשִׁים, וְגַדֵּשׁ אַתָּם נָאֹת פִּי פְּרָעָה' (ו', ה-יא). שָׂרוֹה
זֶה הַמְּתֻקִּימִת, עָרֵב הַמְּכָה הַשְּׁמִינִית - מִכְתֵּב הַאֲרָבָה - מְצַבְּיָה עַל
הַבָּלְתָּחוּם, בֵּין הַתְּפִסָּה הַיְהוּדִית וְלַהֲבִיל הַתְּפִסָּה הַגּוֹיִת.

הבדל תחומי, בין התפיסה היחידית ולהבדיל התפיסה הגויה. התפיסה הגויה מונצחת בדבורי של פרעה: "לא כן, לא נא הגברים ועבדו את ה' כי אוציא אתכם מבקשיים". עבדות הא-ל, איננה עניין לנשים וילדים, זה עניין לננים בלבד. על פי תפסה זו, קיים מיתוק בין עבדות הא-ל לאדם. עבדות הא-ל היא טעם שמתתקיים במועדים מסוימים, אין לו שום קשר עם חיי היום-יום. לכן, די בכך ששלכו הגברים ויעבדו את הא-ל, כי אוציא אתכם מבקשיים".
התמונה המשפחותית של העבדה, כפי שהיא מתוארת בספר שמואל-א (א, ג-ה): "ויללה האיש החוא מעיריו קיימים נקימיה, להשתחות ולבנות לה' צבאות בשלחה... ויהי הימים יוחב אלקנה, ווון לרפנעה אשתו וכל בניה ובונתיך מעות. ולחנה יתן מעהichert אפיקים...". באשר כל בני המשפחה משתתפים בחזואה, אינה מתתקימת אצל הגויים.מצוות הקהילה בספר דברים (לאם יב): "תקהיל את העם, האנשים והנשים והטף ווגוך אשר בשעריך, למען ישמעו לך מלהוזיר יראות את ה' אלקים, ושםו לעשות את

"בנערינו ובזקנינו"

במיוחד מונחים על שם סופם, שעומדים להתפרק, ואינם אלא כמוניים זה עם זה.
עד כתוב ה"ארחות שבת", שלדעת ה"חוזן איש" (ולא לפי הה"מ שמה בורהיה), שכן אשר מודדק דבר שאין דרכו לתקוע - הרוי זה מותר לגמור, אם כן, גם באבני יילומי - כיון שאין דרכם בתקיעה, הרי זה מותג.

בשם רבי שלמה זלמן אויערבך, יש אוסרים ("שמירת שבת כהילתה" פט"ז, יח). אומנם, יש מביבאים בשם להתר ("בני שבת"), מלאת בונה, עמי מבן וכן מביבאים בשם רבי יוסף שלום אלישיב לאסרו. אך, לילדיים - כולם מותירים לשחקatabני ליגו", משומש שכפי שהбанו לעיל, אפשר שפעלה זו כל אליה אסורה אפילו למבוגרים. לכן, אף שיש שאוסרים למבוגרים, לילדיים הרויים מוחזק.

רבי יוסי שלום אלישיב מותר לילדיים עד גיל חינוך לשחק באבני "לטוי", ובבי שלמה זלמן איוויערבך מותר אף לילדיים עד גיל בר וצוהו.

ב. מגש המוחobar לכיסא ילדים - ה"ארחות שבת" (שם, נה)

כתב שם מוחobar ב擢רה רפואה, כגון: מגש המתחרב בחילוץ קלה על ידי מחדיקים, הרוי זה מותה, כדי בניין בכליים באוטון רפואי. וגם אם המגע מוחobar ב擢רה מהווקת (הייטן), שהכמתת המשל למקומו דורשת מאצמן, כייזו שדרך בני אדם לפורקו תמיד, הרוי שיק הטעם הנזכר לעיל וכן הרוי זה מותה.

הרב אריה ויזל

פינט
האללה

מלאת בונה (ה)

למדנו, שיש אישור בונה בכליים, אך כלים אשר דרך תושמיש הוא פירוקם, כגון: הברגת מכסה הממלוחה למלאיה עצמה - הרוי זה מותר, ממשום שנחשב משתמש בכלי ולא עשווה כל. נביא **וזוגמאות נוטפות** שבחן דנו הפטיסקים, האם ישנו התייחסות הנכונה. א. **"ללו", "אبني פלא"** - הרב קדר **"הילכות שבת בשבת"** - ח"ב, ה'הו' (80) כתוב, שאף שהודך לשחק ברם במצוירות ולפתקין ולהרכיבן תמיד, בכל זאת אין אبني **"ללו"** מותרים מהטעם הנזכר לעיל, ממשום שם אין זה אלא גדר תושמיש, שהכליל כבר נעשה ופירוקו והרכבתו - איטה אלא בגדר תושמיש, מה שאין כן בילגוי, כל פעם עשויה צורה חדשה, כל פעם שמדובר - נהשכ ביצירה העשויות גבויו ושהרכבת להוות רצקה. בז' ב' נסגר.

הארחות שבת ("פי", הערת פ) כתוב טעם להתייר, מושם שלא ברור כלל האם הרכבת אבני "לגי" נחשפת לבניין ואיחוד של חלקים, שהרי כל עניין של המשתק הוא ההרכבה והפירוק וזאת לאו לשם בניין כלל, שאך בשעה שהחלקים מוחדרים - הם